

مکتب فرهنگی امامزاده

عبرکرانه

نکاتی چند پیرامون وقف و غدیر

غدیر،

نسخه هدایت و سعادت

تمام بشریت است. غدیر یک حادثه
نیست یک فرهنگ است.

فرهنگ برتری ارزش‌ها و پیروی از
فضیلت‌های الهی. از این رو، شیفتگان
غدیر و عاشقان امیر (ع)، برای ترویج و
نهادینه شدن این فرهنگ می‌بایست جانانه و
عاشقانه به تبلیغ این تکلیف آسمانی پرداخته و
ضمن محافظت از پیام و درس غدیر،
آن را به گوش همگان برسانند. برای
خدمت به فرهنگ غدیر، که تکلیفی
ست همگانی، کارهای مختلفی می‌توان
انجام داد که در این میان "وقف" برای
فرهنگ و پیام غدیر، از ویژگی‌های
ممتازی برخوردار
است.

سازمان اوقاف و امور خیریه
معاونت فرهنگی و اجتماعی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نکاتی چند پیرامون وقف و غدیر

تهیه و تنظیم و ناشر: مجتمع فرهنگی پژوهشی معاونت فرهنگی و اجتماعی

سازمان اوقاف و امور خیریه

مؤلف: حسین ژولیده

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: سازمان چاپ و انتشارات اوقاف

قطع: پالتویی

نوبت چاپ: تابستان ۱۳۹۴

شمارگان: ۵,۰۰۰ نسخه

قیمت: ۲۰۰۰ تومان

سایت سازمان: www.awqaf.ir

سایت معاونت: www.mfso.ir

سایت مجتمع: www.mfpo.ir

آدرس: تهران، خیابان نوفل لوشاتو، سازمان اوقاف و امور خیریه

آدرس مجتمع: قم، بلوار ۱۵ خرداد، جنب امام زاده شاه سیدعلی

مجتمع فرهنگی آموزشی

تلفن: ۰۲۵-۳۸۱۸۷۱۶۹ ، فاکس: ۰۲۵-۳۸۱۸۷۱۵۶

اهدایی

غیرقابل فروش

مقدمه

غدیر، نسخه هدایت و سعادت تمام بشریت است. غدیر یک حادثه نیست یک فرهنگ است. فرهنگ برتری ارزش‌ها و پیروی از فضیلت‌های الهی.

از این رو، شیفتگان غدیر و عاشقان امیر (علیه السلام)، برای ترویج و نهادینه شدن این فرهنگ می‌بایست جانانه و عاشقانه به تبلیغ این تکلیف آسمانی پرداخته و ضمن محافظت از پیام و درس غدیر، آن را به گوش همگان برسانند.

برای خدمت به فرهنگ غدیر، که تکلیفی است همگانی، کارهای مختلفی می‌توان انجام داد که در این میان “وقف” برای فرهنگ و پیام غدیر، از ویژگی‌های ممتازی برخوردار است.

از این رو معاونت فرهنگی و اجتماعی سازمان اوقاف و امور خیریه در راستای ترویج فرهنگ غدیر، اقدام به چاپ و نشر کتاب پیش رو، که دربردارنده هشت مقاله در خصوص وقف و غدیر می‌باشد، نموده است. در این نوشتار سعی گردیده به علی‌دوستان خیراندیش و آنها که می‌خواهند با جان و مال، پا به عرصه خدمت به غدیر بگذارند، موضوعاتی برای وقف در این خصوص پیشنهاد نماید. امید است که مورد استفاده مومنین و مبلغین غدیر و یاوران حضرت امیر (علیه السلام)، قرار گیرد.

**معاونت فرهنگی و اجتماعی
سازمان اوقاف و امور خیریه**

همپایا می‌بریم

تردید نکنید. همه ما به پیامبری مبعوث شده ایم. این تکلیف پرفضیلت بزرگ و سنگین را، پیامبر اعظم ﷺ از جانب خداوند بر دوش ما نهادند. آن حضرت مامور به ابلاغ پیام مهمی بود که اگر آن را ابلاغ نمی کرد رسالتش ناتمام و زحمات بیست و سه ساله اش هم ناقص می ماند. نه تنها زحمت خودش که زحمات تمام پیامبران به سر منزل مقصود نمی رسید.

اکنون نوبت ماست که با پیامبری خویش این وظیفه را انجام داده و در امتداد راه پیامبر عزیزمان حرکت کنیم. اما کی و کجا به پیامبری برگزیده شده ایم و چه پیامی بر عهده ما نهاده شده که برسانیم؟

روز عید غدیر، عید بعثت ما به پیامبری غدیر است. روزی است که پیامبر خاتم ﷺ تمام مسلمانان را به این کار مهم امر نمود و فرمود:

... فَلْيُبَلِّغِ الْحَاضِرُ الْغَائِبَ وَالْوَالِدُ الْوَلَدَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ
... باید آنچه را گفتم حاضرین به غایبین و پدران به فرزندان
تا برپایی قیامت ابلاغ کنند.

... وَتُبَلِّغُوهُ مَنْ لَمْ يَحْضُرْ وَتَأْمُرُوهُ بِقَبُولِهِ

... سخن مرا به دیگران برسانید و غایبان را به پذیرش فرمان من توصیه کنید^۱

آری ما پیامبران غدیریم. درست است که ما در روز غدیر حضور نداشتیم تا افتخار پیامبر شدن را از دهان مبارک بهترین خلق خدا بشنویم اما هر که را بر سفره غدیر جایی داده اند و از آن متنعم کرده اند، پیامبر غدیر است و تکلیف ابلاغ دارد. از این رو باید به شکرانه نعمت ولایت و غدیر، پیام غدیر را به همه برسانیم. البته هر پیامبری باید خود پیام را به خوبی یاد گیرد، بفهمد و درک کند تا بتواند پیام حق را به دیگران برساند.

پیام غدیر نیز، پیامی کامل و جامع است. که هم پیام توحید است و یکتاپرستی و هم، پیام تدبیر در قرآن و فهم کلام خداوند متعال است، هم پیام معرفی همتایان قرآن است؛ و هم پیام شناخت و حرکت در صراط مستقیم است. و در یک کلام پیام مهم و اصلی غدیر، ولایت و امامت و بیعت با امام علی (علیه السلام) و حرکت در مسیر اوست که اینگونه تجلی کرده است: فَأَعْلَمُوا مَعَاشِرَ النَّاسِ أَنَّ اللَّهَ قَدْ نَصَبَهُ لَكُمْ وَلِيًّا وَإِمَامًا فَرَضَ طَاعَتَهُ...^۲ ای مردم! بدانید که خداوند او (علی علیه السلام) را برایتان صاحب اختیار و امامی قرار داده که اطاعتش را بر شما واجب نموده...

نکته ای که باید به آن توجه نمود این است که پیامبر گرامی مان از پیروانش خواسته است که پیام غدیر را نسل به نسل تا قیامت به گوش دیگران برسانند از این رو، سزاوار است هر کس که به این مسئولیت اش افتخار می کند، این منصب و مسئولیت را برای خود جاودانه کند و تا قیامت با عنوان پیامبر غدیر زندگی کند و در قیامت نیز با همین عنوان محشور شود.

اما به راستی چگونه می توان تا قیامت این منصب شریف را برای خود حفظ نمود؟ پاسخش آسان است؛ وقف. با وقف برای ترویج پیام غدیر می توان تا قیامت پیامبر غدیر بود و پایگاهی همیشگی برای رساندن پیام غدیر به دیگران ایجاد نمود و حتی آیندگان را نیز از این نعمت بزرگ الهی با خبر کرد.

با وقف برای رساندن پیام غدیر، می توان چشمه ای معطر به شمیم یاد مولا به راه انداخت که تا قیامت در جریان باشد و عطر و بوی ولایت را به مشام جهانیان رساند. می توان با وقف برای تبلیغ پیام غدیر، هم دانشگاه تدریس غدیر و هم محلی برای تربیت معلمان غدیر ایجاد نمود.

وقف برای غدیر دائر نمودن مجلس ابدی ذکر فضایل امیرمومنان علی علیه السلام است که عبادتی پرفضیلت بوده و اینگونه واقف خیراندیش همیشه در حال عبادت است حتی اگر سالیان سال از فنای جسمش گذشته باشد.

وقف برای غدیر تمسک همیشگی به ولایت و یاری کردن ابدی امیرمومنان و در نتیجه مشمول دعای پیامبر اکرم شدن است. آنجا که فرمود: «اللَّهُمَّ وَالِ مَنْ وَالَاهُ ... وَأَنْصُرْ مَنْ نَصَرَهُ»

منبع:

۱ و ۲- خطبه پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله در روز عید غدیر خم

عید آسمانی

عید هرچه بزرگتر باشد، شور و شادی و شغفش نیز بیشتر است. طبیعی است هر کسی در بزرگترین عید زندگانی‌اش، بهترین جشن‌ها را بگیرد، بیشترین خرج‌ها را نموده و بهترین عیدی‌ها و هدیه‌ها را تقدیم کند.

اما به راستی کدام عید از همه عیدها بالاتر است تا بهترین مراسم‌ها، مهمانی‌ها و جشن‌هایمان را در آن روز برگزار کنیم؟ بهتر است پاسخ را از پیامبر عظیم‌الشان خود که قرآن او را اسوه و الگوی بشریت معرفی کرده بشنویم که فرمود: روز غدیر خم برترین عیدهای امت من است.^۱

آری غدیر - روزی که حتی ملائک خدا در آسمان به جشن و سرور می‌پردازند - بزرگترین عید امت اسلامی است و هر کس خود را امت رسول خدا ﷺ می‌داند باید بزرگترین عیدش را غدیر دانسته و به گونه‌ای رفتار کند که همگان بزرگ شمردن این عید را در گفتار و رفتارشان مشاهده کنند.

از این رو می‌بایست امت اسلامی، برای اثبات وفاداری به خاتم پیامبران، این روز را از همه روزهای دیگر بیشتر دوست داشته، با شور و نشاط مضاعفی بوده و چندین برابر اعیاد دیگر به این روز پرداخته و قدرش را بدانند.

اصلاً عید غدیر، فراتر از امت پیامبر اکرم ﷺ است. آنقدر عظیم است که امام صادق علیه السلام فرمود: روز غدیر خم عید بزرگ خداست، خدا پیامبری مبعوث نکرد، مگر اینکه این روز را عید گرفته و عظمت آن را شناخته است.^۲

برای همین است که اهل بیت علیهم السلام توصیه کرده‌اند؛ در این روز به امور مادی خانه و خانواده خود توسعه و به دیگران بخشش و انفاق و عیدی بدهید.^۳ ارزش این کار تا آنجاست که امام صادق علیه السلام فرمود: بخشش یک درهم به برادران با ایمان و اهل معرفت، در روز عید غدیر برابر با بخشش هزار درهم است، بنابراین در این روز به برادران انفاق کن و هر مرد و زن مؤمن را شاد گردان.^۴

چه خوب است نقطه شروع سالمان، روز تکمیل شدن دین، روز عید غدیر باشد تا با تمسک به ولایت و مهر امیرمومنان علی علیه السلام زندگی یک سال خود را رقم بزنیم. حیف است که دم از محبت مولای متقیان بزنیم، اما عید بزرگ ما، عید انتخاب و انتصاب الهی مولایمان به ولایت و امامت نباشد.

حال که اینگونه است با یک یا علی به استقبال عید بزرگ غدیر برویم و با عمل خود به همگان ثابت کنیم که ما این عید بزرگ را بر تمام اعیاد ترجیح می دهیم. اصلاً بیاید عید غدیر خانه تکانی کنیم، هم خانه تکانی جسم و هم خانه تکانی جان. هم از در و دیوار خانه گرد و غبار بگیریم و هم، گرد و غبار کینه، کدورت و عداوت را از خانه دل پاک کنیم تا دشمنی‌ها به دوستی، ناخوشی‌ها به خوشی، دوری‌ها به نزدیکی و پزیردگی و خمودی به نشاط و سرزندگی تبدیل شود.

اما نکته‌ای که باید به آن توجه نمود این است که برای این

عید بزرگ، باید دست به کاری بزرگ زد و عملی درخور شأن آن، انجام داد. باید عطر این عید را به مشام همگان رساند و شیرینی این روز عزیز را به ذائقه دیگران هم چشاند. برای این روز کارهای زیادی به ذهن خطور می کند اما در این میان “وقف” چیز دیگری است.

می توان با وقف برای بزرگداشت عید غدیر، زمینه بزرگداشت ابدی و همیشگی این روز بزرگ و سرنوشت ساز بشریت را فراهم نمود. می توان کاری کرد که بساط جشن و سرور این روز برای همیشه پابرجا باشد و مقدمات این برنامه ها را از قبل مهیا نمود.

وقف برای غدیر، خادم دائمی مکتب غدیر بودن است. واقف چه زنده باشد و چه رخت از این دنیا بسته باشد در حال برگزاری مراسم جشن و سرور غدیر است.

وقف برای غدیر، اعلام شادباشی به وسعت تاریخ است. به جا گذاشتن سنگ نشانی از عشق به ولایت امیر مومنان علیه السلام است. برافروختن چراغ محبتی است که تا ابد روشن بوده و فراروی آیندگان نیز قرار گرفته و مسیر غدیر را نشان می دهد.

با وقف برای برگزاری مراسم و جشن های عید غدیر و ترویج شادمانی و سرور در این روز می توان، قرارگاهی به وسعت تاریخ برای احیای این سنت حسنه که پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله آن را بزرگترین عید بر شمرده است، ایجاد نمود.

منابع:

- ۱- امالی صدوق: ۱۲۵، ح ۸.
- ۲- وسائل الشیعه، ۵: ۲۲۴، ح ۱
- ۳- بحار الانوار ج ۹۷ ص ۱۱۷
- ۴- مصباح المتعجد: ص ۷۳۷

آداب عاشقی

هر مناسبتی و هر عیدی آداب و برنامه‌هایی دارد. گاهی آداب و رسوم یک روز یا یک مناسبت، باعث می‌شود یاد و نام آن روز در ذهن‌ها مانده و خاطره‌ای زیبا از آن به جای بگذارد. گاهی نیز رسم‌های زیبای یک روز باعث جذب دیگران و ترویج بیش از پیش آن مناسبت می‌شود. گاهی یک رسم خوب آنچنان با روح لطیف کودکی عجین می‌شود که تا ایام کهنسالی نیز شیرینی آن را احساس می‌کند.

در بین تمام اعیاد، عید غدیرخم، بزرگترین عید است که برترین پیامبر خدا ﷺ آن را بزرگترین عید شمرده^۱ و سفارش به عید گرفتن آن روز نموده‌اند.^۲ از این رو امت اسلامی به پیروی از رهبر و مقتدای خود، این روز بزرگ را عید شمرده و آن را روز جشن و سرور خود قرار می‌دهند.

این عید بزرگ، آداب خاصی هم دارد که عمل کردن به آن، علاوه بر تجدید بیعت با اهل بیت علیهم‌السلام، اجر و پاداش فراوانی داشته و هر کار نیکی که در آن روز انجام شود چندین برابر پاداش دارد. تا جایی که امام صادق (ع) فرمود: ارزش عمل در روز عید غدیر برابر با هشتاد ماه است.^۳

یکی از آداب و سنت‌های پُرفضیلت این روز، عیدی دادن است که هزار برابر دیگر روزها پاداش دارد. امام صادق علیه السلام فرمود:

یک درهم به برادران با ایمان و اهل معرفت دادن در روز عید غدیر برابر هزار درهم است، بنابراین در این روز به برادران اتفاق کن و هر مرد و زن مومن را شاد گردان.^۴

اطعام و مهمانی دادن، صدقه و تقبل هزینه زندگی دیگران هم یکی دیگر از آداب این روز است که بسیار بارزش است. امیرمومنان علی علیه السلام فرمود:

چگونه خواهد بود حال کسی که عهده‌دار هزینه زندگی تعدادی از مردان و زنان مومن (در روز غدیر) باشد، در صورتی که من پیش خدا ضامنم که از کفر و تنگدستی در امان باشد.^۵ اکنون هر که می‌خواهد به سفارش اهل بیت علیهم السلام لبیک بگوید بسم الله! هر کس دل در گرو مولا دارد قدمی بردارد و تصمیم بگیرد با عمل به این توصیه‌های الهی، رنگ و بویی دیگر به زندگی خود و افراد پیرامونش بدهد. عاشقی به حرف نیست؛ به عمل است. هر کس که عاشق است بیاید و با احیای این آداب، ذکر و نام معشوق را، و عید بزرگ ولایت محبوب را، به نمایش بگذارد.

هر که می‌خواهد یک روز عاشقانه برای خدا کاری کند و هشتاد ماه را ببرد، بشتابد. خیلی حرف است. یک روز برای خدا کار کردن و حقوق هشتاد ماه را گرفتن.

هر کس می‌خواهد هدیه، عیدی و یا صدقه‌ای که می‌دهد هزار برابر محاسبه شود، درنگ نکند. هر عاشقی که می‌خواهد

مولایش ضمانت کند که از کفر و تنگدستی در امان باشد قدم بردارد که راهش عمل به این سنت‌های الهی است. فوق تصور است. این همه اجر و پاداش برای انجام سنت‌های الهی در یک روز!!! اما از کریمان جز این انتظار نمی‌رود. برای احیا و اقامه این آداب و سنت‌ها، هر کس به هر میزان که می‌تواند باید قدم بردارد. اما به این نکته باید توجه نمود که عمل به این توصیه‌های آسمانی را باید تبدیل به فرهنگ و سنتی فراگیر نمود. فرهنگ شدن یک کار نیز، نیاز به زمان دارد. از این رو می‌بایست فراتر از زمان فکر کرد و اقدامی اساسی و بنیادی نمود.

برای بنیادی کار کردن نیز، راه‌های زیادی ممکن است به ذهن بیاید که در این میان “وقف” یکی از بهترین راه‌هاست. وقف برای اقامه آداب عید غدیر، وقف برای عیدی دادن، وقف برای اطعام و کمک به مستمندان در این روز، یک کار اساسی و بنیادی برای اقامه سنت‌های الهی و توصیه‌های اهل بیت علیهم‌السلام است. وقف برای ترویج آداب غدیر، یک کار فراتر از زمان و ماندگار است. وقف برای اقامه سنت‌های آسمانی غدیر، لیبیکی عاشقانه و ابدی به سفارش اهل بیت علیهم‌السلام است که پاداشش غیرقابل شمارش است. تنها خدا می‌داند که وقف برای این منظور، چه اجر فراوانی دارد و چه ثمرات بزرگی را برای واقف به ارمغان می‌آورد. تصور کنید کسی به این منظور وقف کند، هر سال که این عید بزرگ فرا می‌رسد، از منافع وقف او به فقرا انفاق شود، مومنین اطعام شوند و به آنها هدیه داده شود و در مقابل هر کار خیری که از ناحیه آن وقف صورت

بگیرد هزار برابر پاداش دهند و عید غدیر هر سال را هشتاد ماه
برایش محاسبه کنند، چه پاداش بزرگ و عظیمی نصیب واقف
خیراندیش می شود!

باید توجه کرد که تمام پاداش و اجری که برای واقف به ذهن
خطور می کند یک طرف، ضمانت مولای متقیان امیرمومنان
هم، یک طرف. مگر نه اینکه امام علی علیه السلام ضمانت کرده که
هر که در این روز عهده دار هزینه زندگی تعدادی از مومنین
باشد از کفر و فقر در امان خواهد بود.

منابع:

- ۱- امالی صدوق: ۱۲۵، ح ۸
- ۲- وسائل الشیعه ۷: ۳۲۷، ح ۱
- ۳- وسائل الشیعه ۷: ۳۲۵، ح ۶
- ۴- مصباح المتهجد: ص ۷۳۷.
- ۵- وسائل الشیعه ۷: ۳۲۷.

آینه‌های غدیر

خطبه غدیر دریای معارف است. چه می‌خواهی که در این خطبه نباشد. توحید و خداشناسی، نبوت، امامت، معاد، ولایت، عرفان، فضیلت، نصیحت، سیاست، مردم، عشق، عاطفه... آخرین پیامبر خدا ﷺ که آیینش کامل‌ترین دین و آیین است، مهمترین و آخرین توصیه‌ها و والاترین معارف را در قالب رساترین کلمات که خطبه غدیر نامیده شد، بیان نمود تا سندی برای هدایت بشریت باشد.

خطبه غدیر خلاصه و چکیده بیست و سه سال نبوت پیامبر است. مجموعه‌ای عظیم از معارف است که دریای نبوت و ولایت را به آسمان بی‌انتهای توحید متصل می‌کند.

در این خطبه شریف خداشناسی و معرفت به پروردگار عالم با زیباترین عبارات و کلمات، شناخت پیامبر و امام، با مستحکم‌ترین استدلال‌ها و واژه‌ها بیان گردیده و صراط مستقیم و راه هدایت و سعادت بشر، باروشن‌ترین بیان، توضیح داده شده است. هر که می‌خواهد ولایت را بشناسد و از مقام و جایگاه مولا آگاه شود، باید خطبه غدیر را بفهمد و درک کند. خطبه غدیر، عامل افتخار و مباهات است. شنیدن توصیف

جان از زبان جانان، پرنده روح را آنچنان به وجد می‌آورد که می‌خواهد قفس تن را بشکند، به آسمان رود و عشق را طواف کند. آنچه که در توصیف پیشوای مومنان در این خطبه آمده، شراب طهوری است که ولایتمداران را مست عشق مولایشان کرده و دل‌هایشان را به محبت مولایشان محکم‌تر خواهد نمود.

از سوی دیگر درک و فهم خطبه غدیر عاملی برای شکر و نشاط است. با تأمل در آن، حس شکرگزاری عجیبی به انسان می‌دهد که در پرتو آن هیچ کمبود و نقصی را احساس نمی‌کند به گونه‌ای که اگر تمام دنیا را هم از او بگیرند باز هم سجده شکر بر آستان پروردگار می‌گذارد که الحمدلله الذی جعلنا من الممتسکین بولایه علی ابن ابی طالب.

چه لذتی بالاتر از اینکه مولایمان علی علیه السلام باشد. کسی که قلبش لبریز از محبت علی علیه السلام است چه غم دارد. با علی بودن به تمام عالم می‌ارزد. اصلاً عالم ارزشی ندارد که در مقابل با علی بودن قرار گیرد.

از این رو باید آیین غدیر شد. نور غدیر را می‌بایست به خوبی دریافت کرد و به دیگران نیز رساند. باید این خطبه شریف را با تمام وجود فهمید و درک کرد و از سوی دیگر باید برای نشر و ترویج معارف این خطبه، همت گماشت و حلاوت و شیرینی آن را به ذائقه دیگران نیز رساند تا عاشقانه حول محور ولایت به عبودیت و بندگی خدا پردازند.

اما از آنجا که این خطبه، درسی ماندگار برای بشریت است و باید به عنوان سند و ^{دو}افقی روشن فراوی انسان‌ها قرار گیرد،

کاری هم که برای ترویج این فرهنگ و اندیشه صورت می‌گیرد می‌بایست متناسب با آن بوده و ماندگار باشد.

اما چگونه می‌توان برای غدیر کاری ماندگار انجام داد؟! پاسخش وقف است. وقف برای ترویج معارف خطبه غدیر کاری ماندگار و چشمه‌ای همیشه جوشان است که می‌تواند فرهنگ غدیر را تا قیامت در کام تشنگان حقیقت ریخته و آنها را از زلال معرفت ولایت سیراب گرداند.

“وقف برای تبیین، ترویج و نشر معارف خطبه غدیر” آیینی است به بلندای تاریخ که نور غدیر را تا قیامت منتشر و منعکس می‌کند و اینگونه چراغ روشنی برای جویندگان حق و حقیقت می‌شود.

وقف برای خطبه غدیر، تشکیل کلاس همیشگی ولایت است که تعطیل بردار نیست و هر روز شاگردانی تازه را با این مکتب آشنا، و غدیرشناسان فراوانی را تربیت می‌نماید.

با وقف برای خطبه غدیر، می‌توان حرکت و جنبشی همیشگی به سوی معارف غدیر به راه انداخت که تا ابد نیز ادامه داشته باشد.

وقف برای خطبه غدیر بزرگداشت همیشگی آخرین خطبه بهترین پیامبر الهی و گرامیداشت آخرین ابلاغ الهی و عرض ارادت ماندگار به ساحت مقدس غدیر است.

علمداران غدیر

غدیر تنها نام یک چشمه نیست، آب زلالی است که به هر زمین و کویری برسد آبادش می‌کند. آب گوارایی است که هر تشنه حقیقتی را سیراب معارف خود می‌کند.

غدیر سنگ اکمال بنای دین و خداپرستی است. غدیر بهترین کلاس درس برای بشریت و بالاترین آموزه است که اگر پیامبر آن را ابلاغ نمی‌نمود، رسالتش ناتمام می‌ماند. غدیر مَهر خاتمه رسالت و نقطه مطلوب و نتیجه کار همه رسولان و پیامبران است. غدیر بهترین عید و روز برتری بالاترین ارزش‌ها و فضیلت‌هاست. غدیر خم، تنها یک برکه‌ی کوچک نیست، دوراهی سرنوشت است. بزرگراه ولایت و ولایتمداری است. قرار گرفتن در ولایت خدا، و حرکت حول محور ولایت الهی است.

غدیر خم حلقه اتصال زمین و آسمان است. ریسمان محکم خداست که به سوی بشریت فرستاده تا با تمسک به آن راه سعادت را طی کنند. افتتاح و نشان دادن راهی است که اگر همگان بدان متمسک می‌شدند نظام کنونی جهان اکنون شکل دیگری داشت.

فرهنگ غدیر، فرهنگ برتری ارزش‌هاست. فرهنگ برتری تقوا، ایمان، علم، شجاعت، ایثار و فداکاری، جان نثاری در راه نشر اسلام است.

از این رو باید پیام غدیر، این دژ محکم الهی را، دریافت کرد و به همگان ابلاغ نمود. برای همین است که این فرهنگ می‌بایست روز به روز بیشتر ترویج شود.

اما باید دقت نمود که فرهنگ غدیر نسخه‌ای برای یک زمان خاص نبوده، بلکه دارویی شفابخش است برای کل بشریت و تا قیام قیامت نیز می‌بایست از آن بهره برد. نقشه‌ای است که مسیر حرکت تمام انسان‌ها را تا قیامت ترسیم نموده و راه کمال و سعادت را نیز به خوبی نشان داده و از گمراهی و شقاوت بر حذر داشته است.

اکنون که دانسته شد، فرهنگ غدیر نسخه‌ای ماندگار و ابدی است، کاری نیز که برای ترویج این فرهنگ انجام می‌گیرد نیز، می‌بایست ماندگار باشد تا پایه‌پای فرهنگ غدیر پیش رود و عطر حضور غدیر را به شامه نسل‌های آتی نیز برساند.

تجلی کار ماندگار برای ترویج فرهنگ غدیر را نیز می‌توان در وقف مشاهده نمود. با وقف می‌توان به نشر همگانی و همه زمانی فرهنگ والای غدیر پرداخت. می‌توان کاری کرد که پیام و معارف غدیر دیوار محدودیت زمان را درنوردد.

وقف برای ترویج فرهنگ غدیر، فانوس روشنی است که از سویی راه را به گمشدگان نشان می‌دهد و از سوی دیگر باعث تقویت روحیه و اراده رهپویان این صراط می‌شود.

وقف برای اشاعه معارف غدیر، نصب تابلوی راهنمایی است

به سوی صراط مستقیم، که می‌تواند تا قیامت مسیر حق و هدایت را به خداجویان نشان دهد.

وقف برای ترویج فرهنگ غدیر، رهبر و راهنمای مسیر غدیر شدن و پیشرو خیل رهروان این مسیر شدن است. خادم افتخاری شدن جاده ولایت است.

واقفان خیراندیشی که دل در گرو غدیر و صاحب غدیر دارند، علمداران عاشقی هستند که از سویی دغدغه ترویج فرهنگ غدیر و از سویی عشق به هدایت انسان‌ها به سوی کمال و سعادت را در سر می‌پرورانند.

لیک یا امیر المومنین علیه السلام

فاعلموا معاشر الناس ان الله قد نصبه لكم ولياً و اماماً.
ای مردم! بدانید که خداوند او (علی علیه السلام) را برایتان صاحب
اختیار و امام قرار داده است...^۱

گوش بسپارید! این صدای مبارک رسول خداست که در
زمین و زمان طنین انداخته و جانشین و امام پس از خود را برای
بشریت معرفی و در وصفش اینچنین می فرماید: والدّاعی الیه
و العاَمِلُ بما یَرْضاهُ؛ علی علیه السلام کسی (امامی) است که مردم را
به سوی خدا می خواند و به آنچه موجب خشنودی اوست عمل
می کند...^۲ امامی است که هر که به او اقتدا کند راه سعادت را
می یابد.

امام هم، یعنی پیشوا، یعنی سرمشق. یعنی الگویی برای
زندگی سعادتمندانه. از این رو هر که می خواهد در دنیا و آخرت
زندگی سعادتمندانه ای داشته باشد باید در تمام حرکات و
حالات به امام و مولای خود اقتدا کند. اقتدای به امام نیز
هرچه استوارتر و دقیق تر باشد، بهره بیشتری از سعادت نصیب
انسان می شود.

یکی از اموری که امیرمومنان علی علیه السلام بدان اهتمام و توجه فراوانی داشت، مسئله وقف بود. تا آنجا که خود را به سختی‌های طاقت فرسایی وا می‌داشت و در تابستان‌های گرم حجاز به حفر چاه می‌پرداخت و درست در همان لحظه که تلاشش به ثمر می‌نشست، هنوز از چاه بیرون نیامده و عرق جبینش خشک نشده، آن را وقف می‌کرد. آن‌هم در زمانی که چاه آب یکی از پرارزش‌ترین دارایی‌ها به حساب می‌آمد. اهل بیت علیهم السلام همگی اینگونه مشتاق بخشش بودند. بخششی پایدار و ماندگار.

شباهت به اهل بیت علیهم السلام نیز هرچه بیشتر باشد، نزدیکی و تقرب به آنها بیشتر می‌شود. باید در این زمینه نیز، خود را شبیه به آن عرشیان فرش‌نشین نمود. خود آنها فرموده‌اند؛ که هر کس خود را شبیه قومی کند، از آنان محسوب می‌شود.^۳ حیف است کسی در امور دیگر خود را شبیه اهل بیت علیهم السلام نماید اما نسبت به وقف که در نزد ایشان از اهمیت بالایی برخوردار است، غافل بماند. اصلاً مگر نگفته‌اند کار را که کرد؟ آن که تمام کرد؛ پس هر کس که می‌تواند با وقف، سنگ آخر بنای تشابه به اهل بیت علیهم السلام را بگذارد و لیبکی عاشقانه بگوید، بسم الله...

حال که اینگونه است ما نیز باید به امام خود اقتدا نموده و هر کس در حد وسع خویش به هر شکلی که می‌تواند به این امر بپردازد. آنکه ملک و دارایی دارد با وقف، آنکه از نعمت سخنوری بهره‌مند است با بیان، و آنکه خداوند توفیق خدمت در دستگاه وقف را که در واقع خدمت در دستگاه اهل بیت

ﷺ است، نصیب او نموده، با پاسداری امینانه از وقف، به ترویج این سنت پردازد.

منابع:

۱ و ۲- خطبه پیامبر اکرم ﷺ در روز عید غدیر خم

۳- قال رسول الله ﷺ: مَنْ تَشَبَّهَ بِقَوْمٍ فَهُوَ مِنْهُمْ

راه عروج

اگر لحظه‌ای سر از خاک برگیری و به آسمان دل ببندی، گوشه‌ای از زیبایی جمع واقفان را نشانت می‌دهند. آن وقت واله و شیدا خواهی شد. جا دارد که دیگر میلی به ماندن نداشته باشی. تنها همان نیم‌نگاه بس است تا دل از انسان بر باید و او را بی‌قرار رفتن کند. لذتی عجیب دارد تماشای آن صحنه که خوبان عالم همه جمعند و مولای خویش را چون نگین در بر گرفته و جمالش را نظاره‌گرند. چه لذتی می‌برند این خیل مستان که اینگونه گرد مقتدایشان جمع گشته‌اند.

تماشای این صحنه هر صاحب‌دلی را بی‌قرار می‌کند. می‌خواهی بال بگشایی و بی‌درنگ خود را به خیل مستان برسانی. اما از کجا باید شروع کرد؟ از کدام قلّه باید به پرواز درآمد؟ کدامین سکوی پرش تو را به آن افق شورانگیز می‌رساند؟

آن رندان مست از کدامین سبوحه نوشیده‌اند که گرداگرد چنین نگینی حلقه زده‌اند؟ بین حلقه و نگین باید تناسب و شباهتی باشد تا در کنار هم جمع گردند. اگر نگین خیل واقفان، امیرالمؤمنین علی (علیه السلام) است - که تمام وجود خویش را وقف

اسلام کرد - چرا حلقه‌نشینان کوی دوست چنین نباشند؟! آری، وقف راه اتصال به حلقه واقفانی است که نگینش مولای متقیان است.

وقف، سکوی عروجی است که ویژگی ماندگاری‌اش، توانی به انسان می‌بخشد که تا ملکوت پیش رود. دوام آثار و پاداشش مدام، به مدد واقف می‌آید تا اوج و عروجش را به کمال برساند. ثمره وقف دوبال است که در عوض چشم بستن و چشم دوختن، به واقف می‌دهند یکی به خاطر چشم بستن از دنیا و دیگری به خاطر چشم دوختن به عقبی. از یک سو باید از زنجیرهای تعلق آزاد گردی تا سبکبال شوی و از دیگر سو باید هدفی داشته باشی تا سرگردان نشوی. وقتی تعلقات مادی را از پای طلب بگشایی و تنها چشم به رضا و عطای محبوب بدوزی، پر پروازت می‌دهند تا به آسمان‌ها عروج کنی و جمال یار را به تماشا بنشینی و آنجا دور کعت عشق به مولای واقفان امام علی علیه السلام اقتدا کنی. و چه شیرین است این اقتدا.

راه این وصال را نیز برای همه مشتاقان گشوده‌اند تا هر کس به فراخور موقعیت، شغل، توان و درآمد خود بتواند دست به دامان مولا نهد. پس هر که می‌خواهد بیاید و همراه شود بسم الله.

در امتداد غدیر

خداوند متّان، که آخرِ مهربانی است، دوست دارد تمام بندگانِش راه هدایت در پیش گیرند و همگی شان بهشتی شوند... برای همین جاده و بزرگراهی برای هدایت آنان قرار داده به نام “جاده ولایت”. پروردگار عالم در این جاده آسمانی که از ازل تا ابد امتداد یافته، به فراخور هر زمان و موقعیتی، راهدار و راهنمایی قرار داده است. اطاعت و فرمانبرداری از آنان را نیز، بر بندگانِش واجب نموده تا به دور از هر انحرافی، بتوانند به مقصد برسند. هدایت کنندگان این راه، پیامبران الهی بودند تا اینکه نوبت به بهترین خلق خدا و آخرین پیامبر الهی رسید. خاتم پیامبران نیز در روز عید غدیر مسیر را روشن نمود و فرمود:

هان مردمان! صراطِ مستقیم خداوند منم که شما را به پیروی آن امر فرموده. و پس از من علی است و آن گاه فرزندانم از نسل او، پیشوایان راه راستند که به درستی و راستی راهنمایند و به آن حکم و دعوت می کنند.

هان مردمان! اینک جانشینی خود را به عنوان امامت و وراثت به امانت در نسل خود تا برپایی روز رستاخیز به جای

می‌گذارم...^۱

و اینگونه، پرچم هدایت به دست ائمه معصومین علیهم‌السلام، یکی پس از دیگری، سپرده شد تا اینکه نوبت به آخرین ذخیره الهی رسید. از آن زمان تا کنون، حضرت ولی عصر ارواحنافداه، سایه هدایت ولایی خویش را بر سر بشریت افکنده و راهدار و نگهبان بزرگراه ولایت است.

اما پس از غیبت آن حجت خدا از دیدگان ظاهرین بشر، از سویی برای اینکه این صراط مستقیم از وجود امام و مقتدایی ظاهر، خالی نماند، و از سوی دیگر، شیاطین و ابلیس‌های زمان در غیبت ظاهری امام حاضر، مردم را به انحراف نکشاند، و انسان‌ها همچنان در جاده ولایت گام بردارند، می‌بایست پرچم به دست علمداری ظاهر سپرده می‌شد. علمداری که در غیاب امام معصوم علیه‌السلام، بتواند نائب راستین او بوده و همگان بتوانند بدون واسطه از ارشادها و راهنمایی‌هایش بهره ببرند. علمدارنائب و نائب‌علمدار را هم، خودِ امام عصر ارواحنافداه مشخص نموده و شیعیان را به سوی فقیهان سوق داده و آنان را حجت خویش برای شیعیان تعیین نموده و ولایت آنان را با واسطه ولایت خود، ولایت خداوند متعال برشمرده و فرمود:

أَمَّا الْحَوَادِثُ الْوَأَقَعَةُ فَارْجِعُوا فِيهَا إِلَى رُؤَاةِ حَدِيثِنَا، فَإِنَّهُمْ حُجَّتِي عَلَيْكُمْ وَأَنَا حُجَّةُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ

اما در رویدادهای زمانه، به راویان حدیث (فقه‌های شیعه) ما رجوع کنید. آنان، حجت من بر شمایند و من، حجت خدا بر آنانم.^۲

آری امام زمان علیه‌السلام، ولایت فقیه را حجت، و ولی فقیه را

نائب خود دانسته است. از این رو پیروی از ولی فقیه، حرکت در صراط مستقیم ولایت الهی و قرار گرفتن در مسیر بندگی خداست. مسیری که ابتدا و انتهایش خداست. هو الاول و الآخر. برای همین است که هر کس اوامر ولی فقیه زمان را امتثال کند، به ولایت اهل بیت علیهم السلام، که در حقیقت یگانه ریسمان هدایت الهی است، تمسک جسته است.

انتصاب ولی فقیه نیز، اگرچه به ظاهر بوسیله اجماع فقها و علمای یک زمان است، اما در حقیقت این اجماع، کاشف از رای و نظر امام زمان علیه السلام بوده و آن حضرت با ولایتی که دارد پرچم را به دست علمداری که خود منصوب می کند می سپارد. به این دلیل است که قبول ولایت امام خمینی رحمته الله و پس از ایشان، ولایت امام خامنه ای دام ظلّه، قبول ولایت اهل بیت علیهم السلام و در نتیجه قرار گرفتن در جاده بندگی و مسیر مستقیم هدایت و ولایت الهی است.

با توجه به مطالب یاد شده، ضرورت استمرار ولایت فقیه تا ظهور امام زمان علیه السلام، به درستی فهمیده می شود. از این رو می بایست که برای ترویج و تبیین نقش جایگاه ولی فقیه در حکومت اسلامی، و مسائل مرتبط با آن، کاری ماندگار انجام داد که تا ظهور مولایمان این جایگاه رفیع، تبلیغ و ترویج شود. باید برای نشر و دفاع از این فرهنگ، پایگاهی ماندگار ایجاد نمود که در گذر زمان پرداختن به این مسئله مهم کمرنگ نشود. برای این کار می توان “وقف” نمود. می توان با وقف برای ترویج ولایت فقیه، پایگاهی همیشگی ایجاد نمود. “وقف برای تبیین جایگاه ولایت فقیه”، وقف در امتداد غدیر و ایجاد

بزرگراه ولایت است که ولایت فقیه را به ولایت رسول الله ﷺ متصل می‌کند. وقف برای نشر فرهنگ ولایت فقیه، ایجاد سنگر انتظار و پشته‌های است برای مشتاقان منتظر. جایگاهی است برای مشق انتظار و فرمانبرداری از ولی خدا. پایگاه تربیت سربازان ولایت و محل آماده شدن برای تشکیل حکومت جهانی امام زمان ارواحنا فداه است.

پی‌نوشت‌ها:

۱- خطبه پیامبر اکرم ﷺ در روز عید غدیر

۲- کمال الدین، ج ۲، ص ۴۸۴، ح ۱۰

تعریف و اصطلاحات وقف

تعریف وقف

وقف در لغت به معنای «ایستادن»، «ساکن کردن» و «حبس کردن» می باشد و در اصطلاح فقهی قرارداد و عقدی است که سبب حبس و نگهداری اصل مال از نقل و انتقالات تجاری، و انتشار و توزیع منافع آن می گردد. مثل این که کسی زمینی را برای مسجد یا حسینیه یا مدرسه و یا فقرا وقف کند.

ارکان وقف:

واقف:

کسی است که با عقد وقف، مال خود را جهت امور خیر، هدیه می نماید.

موقوف یا موقوفه:

مالی است که توسط واقف در امور خیر اهدا شده است.

موقوف علیه:

شخص یا اشخاصی است که با عقد وقف، موقوف به آنها تعلق می گیرد.

عقد وقف:

قراردادی است که سبب خروج مال موقوفه از ملک واقف، و منع آن از انتقالات تجاری و صرف منافع آن برای موقوف علیه می شود.

بنابراین مال موقوفه برای همیشه از تملک خصوصی واقف خارج می شود و او و دیگران نمی توانند آن را ببخشند یا بفروشند و کسی هم از آن ملک ارث نمی برد.

وقف بر دو قسم است:

۱- وقف خاص؛

وقفی است که موقوف علیه آن افراد معین و مشخص باشد. مثل آن که شخصی چیزی را برای اولاد خود وقف کند.

۲- وقف عام؛

وقفی است که اختصاص به افراد خاصی ندارد. با عنوان عام مثل فقرا، ایتام و... و یا با مصلحت عام و امور عام المنفعه به عموم مردم تعلق میگیرد. مانند آن که چیزی برای مسجد، حسینیه، مدرسه و یا فقرا وقف شود.

از جهت نحوه بهره برداری موقوفات نیز وقف به دو قسم تقسیم می شود:

وقف انتفاع:

وقفی است که از عین موقوف در امور مورد نظر استفاده می شود. مثلا شخصی منزلش را وقف می کند تا به عنوان حسینه از آن استفاده شده و مراسم عزاداری برگزار گردد.

وقف منفعت:

وقفی است که عین موقوف مورد استفاده قرار نمی گیرد بلکه منافع آن در اموری که واقف تعیین نموده است هزینه می شود. مثلا شخصی ساختمان یا باغی را وقف نماید تا متولی درآمد آن را صرف ایتام و فقرا نماید.

موقوفات متصرفی و غیرمتصرفی: در مقررات اوقاف، آن دسته از موقوفاتی که توسط متولیان اداره میشود غیر متصرفی و موقوفاتی که ادارات اوقاف به قائم مقامی متولی اداره میکنند را متصرفی مینامند.

احکام و شرایط وقف:

شرایط واقف:

۱- بالغ باشد ۲- عاقل باشد ۳- مختار باشد ۴- محجور نباشد و بتواند در اموالش تصرف نماید.

شرایط موقوف:

عین باشد
 بنابراین باید اولاً: قابل رویت باشد ثانیاً: مشخص باشد.
 مملوک باشد
 بنابراین باید اولاً: قابل ملکیت بوده و ثانیاً: در ملک واقف
 باشد.

به سبب انتفاع از بین نرود
 یعنی انتفاع از آن سبب نقصان و از بین رفتن آن نباشد. مثل
 غذا و میوه و ...
 قابل اقباض باشد
 موقوف باید به گونه ای باشد که موقوف علیه بتواند آن را
 در اختیار بگیرد.

شرایط موقوف علیه:

موجود باشد
 معین باشد
 تملک او صحیح باشد.

شروط وقف:

دوام داشته باشد.
 مدت وقف نامحدود است. لذا نمی توان ملکی را برای مدت
 معینی وقف نمود.
 منجز باشد.

اگر واقف تحقق وقف را منوط به حصول شرط یا صفتی کند وقف باطل است. بنابراین ابتدای زمان وقف باید به زمان اجراء عقد وقف متصل باشد.

با قبض موقوف توسط موقوف علیه همراه باشد.

بعد از اینکه صیغه وقف جاری شد، مادامی که موقوف از طرف واقف و با اجازه او در اختیار موقوف علیه قرار نگیرد، وقف کأن لم یکن تلقی شده و اثری نخواهد داشت. واقف جزء موقوف علیه نباشد.

واقف نمی تواند مالی را بر خودش به تنهایی، و یا بر خودش و دیگران به صورت مشارکتی وقف نماید. با صیغه اجرا شود.

عربی گفتن صیغه وقف لازم نیست، ولی باید در بیان وقف، رسا و صریح باشد.

هنگامی که صیغه وقف جاری شد و موقوف به موقوف علیه سپرده شد، واقف نمی تواند رجوع کند و موقوف را استرداد نماید

روش واقف شدن و شیوه ثبت وقف

اکنون که با وقف، آثار و فضائلش آشنا شدیم، هر کس به وقف نمودن و واقف شدن عشق و علاقه پیدا نموده، باید عجله کند. درنگ جایز نیست، باید شتاب نمود. چرا که شیطان مکار و حیله گر، به کمین نشسته است. تا کسی اراده کار خیر می کند با هزار مکر و حیله، با قیافه ای خیر خواهانه به منصرف نمودن انسان از انجام آن می پردازد. هر طور شده می خواهد راهش را سد نموده و مانع انجام کار خیر او شود. برای منصرف نمودن افراد مومن از وقف نمودن، از اسلحه های زیادی استفاده می کند. گاهی با سلاح تهدید به فقر و نشان دادن آینده ای تاریک، گاهی با زیبا جلوه دادن محبت زن و فرزند، گاهی با اسلحه جمع مال و تکاثر و گاهی با ... خلاصه هر طور شده نمی خواهد کسی به افتخار واقف شدن نائل آید. از سوی دیگر، انسان اجلی دارد که در پی اوست.

زمان رفتن و مُردن مشخص نیست. به عمر نیامده نباید دلخوش بود و به آن دل بست. از این رو فرصت زندگی امروز را باید غنیمت شمرد. چرا که هیچ کس نمی داند فردایی برای زندگی در دنیا دارد یا نه. به این جهت است که قرآن مجید در سبقت به کار خیر تاکید نموده و اهل بیت علیهم السلام نیز عجله

در کار خیر را توصیه و آن را یکی از شرایط اتمام احسان و کار خیر شمرده اند. حال هر که می خواهد به خیل واقفان بپیوندد بسم الله. تا دیر نشده و فرصت از دست نرفته، باید اقدام نمود. کافی است سری به یکی از ادارات اوقاف و امور خیریه محل زندگی خود زده و با پر کردن سند وقف که سند عاشقی است نام خود را ماندگار و جاودانه نمود. در هر شهر و شهرستانی که باشید می توانید با در دست داشتن مدارک معتبر شناسایی خود و همچنین سند مالکیت آنچه را که می خواهید وقف کنید، به نزدیکترین اداره اوقاف و امور خیریه رفته و سندی مشابه آنچه که در ذیل می آید را پُر کنید و بخشی از دارایی خود را که وقف می کنید ماندگار نمایید.

نمونه هایی برای وقف کردن

اکنون هر که می خواهد برای فرهنگ بزرگ غدیر وقف کند، می تواند یکی از نیات و انگیزه هایی که ذکر می گردد را انتخاب نماید

- تبیین ارزش و جایگاه عید غدیر
- برگزاری جشن عید غدیر
- ترویج و تبیین فرهنگ غدیر
- برگزاری مسابقات ویژه غدیر
- ترویج معارف خطبه غدیر
- ترویج و تبیین فرهنگ ولایت
- برگزاری دوره های آموزشی معارف غدیر

- تبیین ارزش و جایگاه ولایت فقیه
 - ترویج سیره علوی
 - تبلیغ فرهنگ غدیر به شیوه های جدید
 - تولید، چاپ و نشر محصولات فرهنگی پیرامون غدیر
 - ترویج نام علی و تشویق نامگذاری به نام مبارک
- امیرمومنان علیه السلام

- حمایت از کارها و برنامه های هنری درباره غدیر
- حمایت از کارهای علمی و پژوهشی پیرامون غدیر
- معرفی و تقدیر از خادمان و مجاهدان عرصه غدیر
- اطعام مومنین در روز عید غدیر
- ترویج و تبیین روحیه ولایت پذیری
- ترویج و تبیین اعتقادات شیعی
- تبیین نقش و جایگاه امام
- تبیین سیره اخلاقی، علمی و عملی اهل بیت علیهم السلام
- ...